SET (02

Nama Perera

B. com (SP)

Advanced Level

Business Statistics

සියලු ම හිමිකම් ඇවිරිණි] ගුඥාර රණිට්ටුබ්කගමුඩෙමනු] All Rights Reserved]

Departm	ර්ගිල උපරසරම්න්තුව ශි ලංකා විභාග දෙපරසරම්න්තුව ශි ලංකා විභාග දෙපරසරම්න්තුව ශි ලංකා විභාග දෙපරසරම්න්තුව ශි ලංකා විභාග දෙපරසර අත්ථා විභාග දෙපරසර අත්ථා විභාග දෙපරසර අත්ථා විභාග දෙපරසර අත්ථා විභාග දැන් සිට
- N	අධායන පොදු සහතික පතු (උසස් පෙල) විහාගය, 2004 අපේල් கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர(உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2004 ஏப்பிரல் General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, April 2004
ලි ලංකා பர்ட்கை Exami ලි ලංකා பர்ட்கை Exami	වතාපාර සංඛානතය I பெள்ளிவேரவியல் I Business Statistics I களம் Department of Examinations, Sri Lanka இணி நடிக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka இணி நடிக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka இணி நடிக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka இணி மன்று மணித்தியாலம் nka களம் Department of Examinations, Sri Lanka இணி நடிக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka இணிக்களம் Department of Examinations, Sri Lanka

- * I කොටසේ පුශ්න සියල්ලට ම හා II කොටසින් පුශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.
- 🗱 සංඛාාන වගු හා පුස්තාර කඩදයි සපයනු ඇත. ගණක යන්නු භාවිතයට **ඉඩ දෙනු තො**ලැ<mark>බේ</mark>.

I කොටස

(සියලු ම පුශ්තවලට පිළිතුරු සපයන්න. එක් පුශ්තයකට ලකුණු 4 බැගින් <mark>මුඵ ලකුණු 40 ක්</mark> මෙම කොටසට හිමි වේ.)

- පහත දී ඇති එක් එක් පුකාශය සතා ද අසතා ද යන වග සඳහන් කර ඔබේ පිළිතුර සනාථ කිරීමට කරුණු සැකෙවින් දක්වන්න.
 - (අ) පුශ්තාවලියක් යනු සම්මුඛ පරීක්ෂකයෙකු විසින් පුරවනු ලබන පුශ්න අඩංගු ආකෘති පනුයකි.
 - (ආ) සම්පූර්ණ කරන ලද පුශ්නාවලියක් දෝෂ සදහා පරීක්ෂා කිරීම සංස්කරණය යනුවෙන් හැඳින්වේ.
 - (ඉ) ජාලරේඛයක එක් එක් තීරුවෙහි වර්ගඵලය සැමවිට ම අනුරුප සංඛාාතයට සමාන වේ.
 - (ඊ) යම් කර්මාන්තයක් ආයතන ස්වල්පයක් තුළ සංකේන්දුණය වී ඇති පුමාණය දක්වීම සඳහා යෝගාතම වකුය සමුව්විත සංඛාාන වතුය වේ.
- 2. පහත සඳහන් එක් එක් අවස්ථාව සඳහා දී ඇති පිළිතුරු අතුරෙන් **වඩාත් ම** සුදුසු පිළිතුර තෝරා එයට අදල අංකය පැහැදිලි ව ලියා දක්වන්න.
 - (අ) පහත සඳහන් ඒවායින් කුමක් දත්ත ලෙස සැලකිය හැකි ද?
 - (i) තති අගයක්

- (ii) කාණ්ඩයක ඇති අගය දෙකක් පමණක්
- (iii) කාණ්ඩයක ඇති අගය සමූහයක්
- (iv) ඉහත සියල්ල ම
- (ආ) පත්ති පුාත්තරයක පළල මතිනු ලබත්තේ,
 - (i) ඉහළ සහ පහළ මායිම් දෙකෙහි ඓකාය මගිති.
 - (ii) ඉහළ සහ පහළ මායිම් දෙකෙහි ඓකායෙහි බාගය මගිනි.
 - (iii) ඉහළ සහ පහළ මායිම්හි අන්තරයෙහි බාගය මගිනි.
 - (iv) ඉහළ සහ පහළ මායිම්හි අන්තරය මගිනි.
- (ඉ) සිතිලියන් පෙන්නුම් කරනු ලබන්නේ,
 - (i) තිත් මගිති.

(ii) රේඛා මගිති.

(iii) වෘත්ත මගිති.

- (iv) විතු මගිනි.
- (්) ශී ලංකාවේ පුද්ගලයින්ගෙන් ඉතා වැඩි සංඛාාවක පාවහන්වල තරම අංක 8 වේ. මෙය කේන්දික අගයෙහි කුමන මිනුමක් නිරුපණය කරයි ද?
 - (i) මධානාය

(ii) දෙවෙති චතුර්ථකය

(iii) අටවෙති දශමකය

- (iv) මාතය
- හිස්තැන පිරවීම සඳහා වඩාත් ම සුදුසු පදය/පද/පුකාශතය ලියා දක්වන්න.
 - (අ) මාත දෙකක් ඇති වාහප්තියක් වාහප්තියක් ලෙස හැඳින්වේ.
 - (අා) පන්ති සහිත සමුහිත දන්න සඳහා වඩාත් සුදුසු සාමානාය මධාෘස්ථය වේ.
 - (ඉ) ශුේණි දෙකක් සංසන්දනය සඳහා යෝගා අපකිරණ මිනුම වේ.
 - (ඊ) සම්භාවිතාව සිට දක්වා වෙනස් විය හැකි ය.

4.	පහත දක්වත	දී ඇති ික් එක් පුකාශය සත ා ද අසතා ද යන වග සඳහන් කර ඔබේ පිළිතුර සනාථ කිරීමට කරුණු සැකෙවින් ප්න.
	(年)	තිරික්ෂණ දෙකක් මත පමණක් තීරණය වන අපකිරණ මිනුම පරාසයයි.
		සංඛාන වාහප්තියක උපරිම සංඛානතය ඇති විචලාගෙහි අගය මධාාස්ථය ලෙස හැදින්වේ.
	(g)	කුටිකතාව සෘණ නම් මධෳනෳය මාතයට වඩා වැඩි වේ.

- (ඊ) B යන සිද්ධියක් සම්භාවිතාව 1 සහිත ව සිදුවේ තම $P(A \,|\, B)$ යන අසම්භාවා සම්භාවිතාව $P\left(A\right)$ ට සමාන වේ.
- පහත දක්වෙන එක් එක් අවස්ථාව සඳහා දී ඇති පිළිතුරු අතුරෙන් **වඩාත් ම** සුදුසු පිළිතුර තෝරා එයට **අදල අං**කය පැහැදිලි ව ලියා දක්වත්ත.

 - (අ) සම්මන අංකනයට අනුව ද්ව්පද වනාප්තියක් සඳහා සම්භාවිතා ස්කන්ධ ශිුතය,
 - (i) ${}^nC_x p^n q^{n-x}$ \mathfrak{S} .

(ii) ${}^nC_{\downarrow} p^n q^x$ වේ.

(iii) ${}^{n}C_{r} p^{n-x} q^{x}$ \mathfrak{S} .

- (iv) ඉහත කිසිවක් තොවේ.
- (අා) පුද්ගලයින්ගේ ආදයම X, මධානාසය $\mu=500$ සහ සම්මන අපගමනය $\sigma=200$ සහින ව පුමන ව වාාජන වේ තම් ආදයම 250 ට අඩු පුද්ගලයින්ගේ පුතිශතය,
 - (i) 39.44% වේ.

(ii) 10.56% වේ.

(iii) 1.25% වේ.

- (iv) ඉහත කිසිවක් තොවේ.
- (ඉ) සහසම්බන්ධතා සංගුණකය ho=1 නම්, X සහ Y යන විචලෳයන් දෙක අතර සම්බන්ධය,
 - (i) Y, X ට අනුලෝම වශයෙන් සමානුපාතික වේ. (ii) Y, X ට පුතිලෝම වශයෙන් සමානුපාතික වේ.
 - (iii) Y, X ට සමාන වේ.
- (iv) ඉහත කිසිවක් තොවේ.
- (ඊ) තරා සහසම්බන්ධතා සංගුණකයෙහි $(r_{_k})$ පරාසය,
 - (i) −1 සිට 1 දක්වා වේ.

- (ii) 0 සිට 1 දක්වා වේ.
- (iii) −∞ සිට ∞ දක්වා වේ.
- (iv) 0 සිට ∞ දක්වා වේ.
- තිස්තැන පිරවීම සඳහා වඩාත් ම සුදුසු පදය / පද / පුකාශනය ලියා දක්වන්න.
 - (අ) ද්විපද වාාප්තියක මධානාය සහ විචලතාව පිළිවෙළින් 2 සහ 1 නම් එවිට $p=\dots,n=\dots$ වේ.
 - (අා) A සහ B යනු සිද්ධි දෙකක් නම් එවිට $P\left(A\cap B'\right)=\dots$
 - (ඉ) දෝෂ පදයක් ඇතුළත් **නොව**න පුතිපායන ආකෘතියක් ආකෘතියක් ලෙස හැඳින්වේ.
 - (ඊ) වර්ෂයකට අන්ධභාවයට පත්වන පුද්ගලයින්ගේ සංඛාාව සහ වර්ෂයකට නිෂ්පාදනය කෙරෙන මත්පැන් අතර සම්බන්ධතාව සම්බන්ධතාව ලෙස හැඳින්වේ.
- මෝටර් රථ අළෙවි තියෝජිතයෙකු එක ම තිෂ්පාදකයෙකු විසින් තිපදවනු ලබන $A,\,B$ සහ C නම් වෙනස් මෝටර් රථ වර්ග තුනක් අළෙවි කරයි. ඔහු A වර්ගයේ මෝටර් රථ 200 ක් රු. $1\ 000\ 000$ /- ක මධානා මිලකට ද, B වර්ගයේ මෝටර් රථ 300 ක් රු. $800\,000$ /- ක මධානා මිලකට ද, C වර්ගයේ මෝටර් රථ 100 ක් රු. $600\,000$ /- ක මධානා මිලකට ද අළෙවි කරයි. මෙම කාල සීමාව තුළ ඔහු විසින් විකුණනු ලබන සියලු ම මෝටර් රථවල මධානා මිල සොයන්න.
- පෙට්ටියක විලායක 20 ක් ඇති අතර ඒවායින් 5 ක් සදෙස් ඒවා වේ. සසම්භාවී ව විලායක 3 ක් තෝරා ගෙන පුතිස්ථාපනය රහින ව අනුකුම්ක ව පෙට්ටියෙන් ඉවත් කළේ <mark>නම්,</mark> මෙම විලායක තුන ම සදෙස් ඒවා වීමේ සම්භාවිකාව කොපමණ ද?
- X නම් වූ සසම්භාවී විවලස $oldsymbol{a}$ සම්භාවිතා වහාප්තිය පහත වගුවෙන් දෙනු ලබයි.

	-	, , , ,				
х	1	2	3	4	- 5	
$P\left(X=x\right)$, C	3 <i>c</i>	c 2	c 2	15 32	

මෙහි c යනු නියනයකි. c ව ඇන්නේ එක ම අගයක් බව පෙන්වා, එම අගය දක්වන්න.

ළමයෙකුට වස්තූන් 10 ක් පිළිවෙළට තබන්නැ යි කී විට ඔහුගේ පිළියෙල <mark>කිරීම</mark> වූයේ,

C D G E J නිවැරදි පිළියෙල සිී 3

C D E F H ළමයාගේ පිළියෙල \hat{x} ්ම සහ නිවැරදි පිළියෙ $_{\odot}$ කිරීම අතර තරා සහස**ම**බන්ධනා ස*ංගුණ*කය සොයන්න.

ිතුන්වෙනි පිටුව බලන්න

II කොටස

(ඕනෑ ම පුශ්ත හතරකට පිළිතුරු සපයන්න. සෑම පුශ්නයකට ම ලකුණු 15 බැගින් ලැබේ.)

11. (අ) "සංඛාාන කුමයන්හි අරමුණ වන්නේ සංඛාාන්මක දක්ත විශාල පුමාණයක් සරල ව දක්වීමයි." විමසන්න.

(ලකුණු 04 යි.)

(අා) සංඛානයේ පුධාන කාර්යයන් කවරේ ද?

(ලකුණු 04 යි.)

(ඉ) පුාථමික දත්ත එක්රැස් කිරීමේ විවිධ කුම දක්වත්ත.

(ලකුණු 03 යි.)

(ඊ) දත්තවල කුමත වර්ගයේ අඩුපාඩු, සංස්කරණය මගින් පරීක්ෂා කළ හැකි ද?

(ලකුණු 04 යි.)

12. (අ) වගුගත කිරීම යන්නෙන් ඔබ අදහස් කරන්නේ කුමක් ද? දත්ත වගුගත කිරීමේ අරමුණු කවරේ ද?

(ලකුණු 05 යි.)

(ලකුණු 06 යි.)

- (ආ) තිෂ්පාදන අායතනයක තිෂ්පාදන අංශයේ පුද්ගලයින් 1300 ක් සේවය කරන අතර 150 ක් විකුණුම් අංශයෙහි සහ 100 ක් පරිපාලන අංශයෙහි සේවය කරයි. (සම්පූර්ණ සංවිධානය මෙම අංශ තුන මගින් සමන්විත ය.) සේවකයින් 900 ක් සහ සේවිකාවන් 450 ක් මෙහි ස්ථිර සේවය සඳහා යොදවා ඇත. පිරිමි ආධුතිකයින් සහ ගැහැනු ආධුතිකයින් සමාන සංඛාාවක් සේවය සඳහා යොදවා ඇති අතර, මෙම සංඛාා ඉහතින් දක්වා ඇති ස්ථිර සේවකයින් සහ සේවිකාවන්ට අමතර ව වේ. සේවකයින් 850 ක් සහ ආධුතික සේවිකාවන් 43 ක් නිෂ්පාදන අංශයේ ද, සේවිකාවන් 90 ක් සහ ආධුතික සේවිකාවන් 16 ක් විකුණුම් අංශයෙහි ද සේවය සඳහා යොදවා ඇති අතර, සේවිකාවන් 29 ක් සහ ආධුතික සේවිකාවන් 36 ක් පරිපාලන අංශයෙහි සේවය කරයි. සේවිකාවන්, සේවිකාවන්, ආධුතික සේවිකාවන් සහ ආධුතික සේවිකාවන් තිෂ්පාදන ආයතනයේ අංශ තුනෙහි වාාප්ත වී ඇති ආකාරය සමග අදළ මුළු ගණන් සහ උප මුළු ගණන් පෙන්නුම් කරන වගුවක් තිර්මාණය
- (ඉ) ජාල රේඛයක් යනු කුමක් ද? පන්ති පළල සමාන **නොවන** විට ඔබ ජාල රේඛයක් අ<mark>දි</mark>න්නේ කෙසේ ද? (ලකුණු 04 යි.)
- 13. (අ) හොද සාමානෳයක ගුණාංග පැහැදිලි කරන්න. දන්න කාණ්ඩයක් විශ්ලේෂණය සඳහා කුමන සාමානෳයක් වඩා හොද යැයි ඔබ සිකන්නේ ද? ඒ ඇයි? (ලකුණු 05 යි.)
 - (අා) විචලන සංගුණකය අර්ථ දක්වන්න. කුමන අවස්ථාවක දී අපකිරණ මිනුමක් ලෙස මෙය යොද ගැනීමට ඔබ වැඩි කැමැත්තක් දක්වන්නේ ද? (ලකුණු 04 යි.)
 - (ඉ) වර්ෂ පහක් තුළ නගර දෙකක දී එක්තරා භාණ්ඩයක මිල ගණන් පහත දක්වේ.

<i>B</i> නගරයෙහි දී මිල				
10				
20				
18				
12				
15				

මෙම දත්ත ආශුයෙන් වඩා මීල ස්ථායිතාවක් ඇති නගරය සොයන්න.

(ලකුණු 06 යි.)

(ලකුණු 03 යි.)

14. (අ) කුමන අවස්ථාවන්හි දී සිද්ධි දෙකක්

කරන්න.

- (i) අනෙසානස වශයෙන් බහිෂ්කාර
- (ii) ස්වායන්ත
- (iii) තිරවශේෂ

යැයි කියනු ලබන්නේ **ද?**

- (ආ) A වීමේ සම්භාවිතාවවත් B වීමේ සම්භාවිතාවවත් ශුතාා නොවත්තේ යැයි උපකල්පනය කරමින් පහත සඳහන් ξ_{ξ}
 - (i) $P(A \cup B) < P(A) + P(B)$ නම් එවිට සිද්ධි දෙක අනොහනා වශයෙන් බහිෂ්කාර නොවේ ද?
 - (ii) A සහ B අනොහානා වශයෙන් බහිෂ්කාර නම් ඒවා ස්වායන්ත ද?
 - (iii) A සහ B ස්වායත්ත නම් ඒවා අනොහතා වශයෙන් බහිෂ්කාර ද?

- (ලකුණු 06 යි.)
- (ඉ) අවස්ථාවන්ගෙන් 75% ක දී A සනා කථා කරන අතර අවස්ථාවන්ගෙන් 90% ක දී B සනා කථා කරයි යම් සිද්ධියක් විස්තර කිරීමේ දී අවස්ථාවන්ගෙන් කුමන පුතිශතයක් මොවුන් එකිනෙකට පරස්ජර විය හැකි ද? $(cap + 66\ B.)$

15. (අ) නැතීම් කරනු ලබන ආයතනයකට වි්ිිිිිිිිිිි ද ව උපදෙස් මූල්ල කළ නැති බැවින් කුමන ව්‍යාපෘතිය නෝරා ගත යුතු ද යන්න පිළිබඳ ව උපදෙස් මූල්ල කළමනාකාරියගෙන් විමසන ලදී. ඇගේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව A නම් වූ ව්‍යාපෘතිය මගින් සම්භාවිතාව 0.5 ක් සහිත ව රු. 150 000/- ක ලාභයක් ද, සම්භාවිතාව 0.2 ක් සහිත ව රු. 250 000/- ක ලාභයක් ද, ලබාදෙන අතර සම්භාවිතාව 0.3 ක් සහිත ව රු. 100 000/- ක පාඩුවක් සිදුවේ. B ව්‍යාපෘතිය මගින් සම්භාවිතාව 0.6 ක් සහිත ව රු. 100 000/- ක ලාභයක් ද, සම්භාවිතාව 0.3 ක් සහිත ව රු. 200 000/- ක ලාභයක් ද ලබාදෙන අතර සම්භාවිතාව 0.1 ක් සහිත ව රු. 50 000/- ක පාඩුවක් සිදුවේ. මූල්ම කළමනාකාරීය කුමන ව්‍යාපෘතිය අනුමත කරන්නේ දයි නිර්ණය කරන්න.

(ලතුණු 05 යි.)

(දා) ද්විපද වාාප්තිය නිර්වචනය කරන්න.

එහි පුධාන ලාක්ෂණිකයන් සහ පුයෝජන දක්වන්න.

කුමන කොන්දේයි යටතේ එය පොයිසෝන් වනාප්තියකට නැඹුරු වේ ද?

(ලකුණු 05 යි.)

- (ඉ) බ්<mark>ලේඩ් නිෂ්පාදනය කරනු</mark> ලබන කර්මාන්ත ශාලාවකින් නිපදවනු ලබන බ්ලේඩ්වලින් සියයට පහෙන් එකක් සදෙස් ලෙස ලැබේ. බ්ලේඩ් සපයනු ලබන්නේ 10 යේ පැකට් ලෙස ය. මෙවැනි පැකට් 100 000 ක නොගයක,
 - (i) සදෙස් ඒවා තොමැති
 - (ii) සදෙස් ඒවා දෙකක් ඇතුළත්
 - (iii) වැඩි වශයෙන් සදෙස් ඒවා දෙකක් ඇතුළත්

අාසන්ත පැකට් සංඛාාව සෙවීමට පොයිසෝන් වාාාප්තිය යොදු ගන්න. ($e^{0.02} = 0.9802$)

(ලතුණු 05 යි.)

- 6. (අ) පුමත වාහප්තිය යනු කුමක් ද? එහි වැදගත් ගුණාංග මතුකර දක්වත්ත. පුමත වසාප්තිය සහ සම්මත පුමත වසාප්තිය අතර වෙනස පහදත්ත. (ලකුණු 05 යි.)
 - (ආ) පොයිසෝන් වනාප්තියෙහි විශේෂ ලක්ෂණ සඳහන් කරන්න. මෙය පුමත වනාප්තියක් කරා ළභාවන්නේ කුමන අවස්ථාවේ දී ද?
 - (ඉ) අධිවේශී මාර්ගයක එක්තරා දෙන ලද කොටසක දී, සහි t කාල පුාන්තරයක සිදුවන බරපතල අනතුරු සංඛාාව X, මධානාය 0.4~t වන පොයිසෝන් වාාජතියක් මගින් ආකෘතිගත කළ හැකි බව සිතිය හැකි ය.
 - (i) සසම්භාවී ව තෝරාගත් දෙසතියක දී අනතුරු එකක් හෝ ඊට අඩුවෙත් සිදුවීමේ,
 - (ii) සසම්භාවී ව තෝරාගත් වර්ෂයක දී අනතුරු 12 ක් හෝ ඊට වැඩියෙන් සිදුවීමේ, සම්භාවිතාව සොයන්න.

(ලතුණු 06 යි.)

- 17. (අ) කාල් පියර්සන්ගේ සහසම්බන්ධතා සංගුණකය සමග සැසදීමේ දී ස්පියර්මන්ගේ තරා සහසම්බන්ධතා සංගුණකයෙහි වාසි මොනවා ද? (ලකුණු 03 යි.)
 - (ආ) විසිරි තින් සටහන යනු කුමක් ද? විචලා දෙකක් අතර සහසම්බන්ධනාවෙහි ස්වභාවය සහ පුමාණය හැදැරීමේ දී එය උපකාරී වන්නේ කෙසේ ද? (ලකුණු 03 යි.)
 - (ඉ) වායු දූෂණය මගින් විලක දාම්ලිකතාවෙහි ඇතිවන වෙනස්කම් සොයා බැලීම සඳහා පරීක්ෂණයක් කරන ලදී. අවස්ථා නවයක දී ආම්ලිකතාව මනිත ලද අතර එම අවස්ථාවල දී ම වායු දූෂණ මට්ටම නිරූපණය කරනු ලබන ලකුණක් සටහන් කර ගන්නා ලදී. දන්න පහත වගුවෙන් දක්වේ. වායු දූෂණය සඳහා වන ලකුණ වැඩි නම් වායු දූෂණය ඉහළ මට්ටමක පවති.

වාසු දූෂණය (X)	42	53	30	62	27	11	72	30	85
ආම්ලිකතාව (Y)	4.7	4.1	4.8	4.1	5.2	6.0	3.5	5.0	3.2

වගුවේ දක්වෙන දන්න ආශුයෙන් ලබාගත්,

 $\Sigma Y = 40.6, \ \Sigma X = 412, \ \Sigma Y^2 = 189.28, \ \Sigma X^2 = 23.476$ සහ $\Sigma XY = 1693.3$ සහ ඓකාසන් සිබිට දි ඇත.

- (i) වගුවේ ඇති දත්ත සඳහා ගුණින-සූර්ණ සහසම්බන්ධතා සංගුණකය ගණනය කර එය රේජ කරනය කරන්න.
- (ii) දී ඇති වායු දූෂණ මට්ටමක දී විලෙහි මධානා ආම්ලිකතා මට්ටම පුරෝකථනය කිරීමට අවශා වේ.
 - (අ) දී ඇති වායු දූෂණ මට්ටමක දී විලෙහි මධානා ආම්ලිකතා මට්ටම පුරෝකරනය සදහා යෝගය පුතිපාදන රේඛාවෙහි සමිකරණය නිමානය කරන්න.
 - (ආ) වාළ දූෂණ මට්ටම සඳහා වූ ලකුණ 50 වන දිනෙක විලෙහි මධානා ආම්ලිකතා මට්ටම නිමානය සඳහා (ii) (ආ) කොටසින් ලබාගත් සමීකරණය යොදගන්න.

(CZ 09 09 E.)